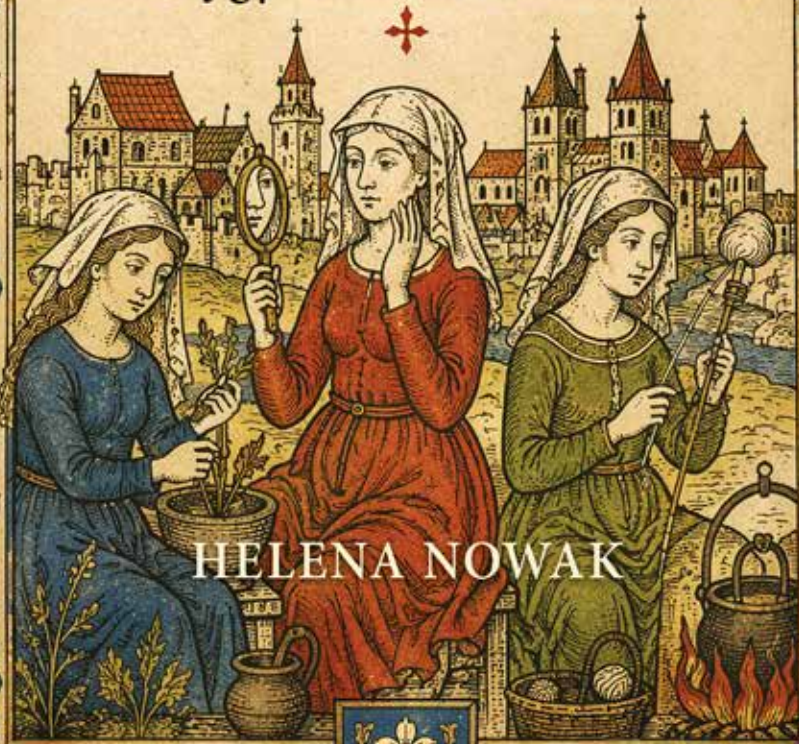

MEILĖ, PURVAS, KRAUJAS IR GALIA

Moterų gyvenimas viduramžiais

HELENA NOWAK

óbuolys

HELENA NOWAK

MEILĖ, PURVAS, KRAUJAS IR GALIA

Moterų gyvenimas Viduramžiais

Iš anglų kalbos vertė
UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

TURINYS

ĮŽANGA

PASAULIS, KURĮ MANOME PAŽĮSTANTYS | 7

1 SKYRIUS

MERGAITĖ VIDURAMŽIŲ PASAULYJE | 15

2 SKYRIUS

KRAUJAS | 31

3 SKYRIUS

SANTUOKA, MEILĖ IR TROŠKIMAS | 41

4 SKYRIUS

NESIBAIGIANČI DARBO DIENA | 53

5 SKYRIUS

MAISTAS, BADAS IR IŠLIKIMAS | 61

6 SKYRIUS

LINAS, VILNA IR MOTERŲ EKONOMIKA | 75

7 SKYRIUS

MOTERŲ MEDICINOS PASLAPTYS | 85

8 SKYRIUS

GIMDYMAS | 95

9 SKYRIUS

MOTINOS | 105

10 SKYRIUS

NUOSAVYBĖ, PINIGAI IR BEJĖGIŠKUMO MITAS | 115

11 SKYRIUS

KARALIENĖS, ABATĖS IR VALDANČIOS MOTERYS | 125

12 SKYRIUS

REPUTACIJA | 137

13 SKYRIUS

LIGOS, MARAS IR IŠLIKIMAS | 147

14 SKYRIUS

MAGIJA, GYDYTOJAI IR RAGANOS | 159

15 SKYRIUS

SMURTAS | 171

16 SKYRIUS

NAŠLĖS IR SENOS MOTERYS | 181

17 SKYRIUS

MIRTIS | 191

EPILOGAS

MOTERIS ANAPUS MITŲ | 201

ĮŽANGA

PASAULIS, KURĮ MANOME
PAŽĮSTANTYS

Dar nepatekęs saulei moteris jau stovi prie židinio. Kambarys žemas, atokiau nuo ugnies – šalta. Sijos pajuodusios nuo ilgus metus rūkusių dūmų. Netoliese už grubiai suręstos pertvaros kruta gyvuliai, o vaikas tebemiega ant prie sienos pamestų šiaudų. Ji pasilenkia prie pelenų ir žadina užkastas žarijas, kad šios vėl įsiliepsnotų, nes ugnis šiame pasaulyje ne užkuriama, o saugoma – prižiūrima per naktį, kas rytą kantriai prikeliamą iš to, kas liko. Užgesus pasiskolinama iš kaimyno. Pagaliau pasirodžiusi liepsna nušviečia kambarį, bet šilumos dar reikia palaukti.

Aplink esantys daiktai kalba apie dienos darbus. Reikės atnešti vandens ir sumalti grūdus, užminkyti duoną, pašerti gyvulius, išskalauti linus ir suverpti vilną. Visą tą laiką ant rankų bus vaikas, kurio nėra kur palikti. Nėščia moteris taip pat neatleidžiama nuo jokių darbų. Jei ji našlė, galbūt mintyse dėlioja mokesčius bei skolas ir vyrų, kurie norėtų turėti balsą jos namuose, ketinimus. Jei ji jauna, greičiausiai, šeima žvelgdama į jos kūną skaičiuoja,

ką galėtų iš to išpešti. Jei ji sena, gali turėti tokių žinių, dėl kurių kaimas ją vertina ir sykiu įtariai stebi.

Ši moteris nėra simbolis. Ji nėra „viduramžių moteris“, nes tai tiesiog niekada neegzistavo. Buvo karalienės ir abatės, aludarės ir skalbėjos, valstiečių mergaitės ir pirklių našlės, žindyvės, prostitutės, gydytojos, vienuolės ir ieškovės, kurių vardai išliko tik todėl, kad nutiko kažkas pakankamai blogo, jog patektų į teismo protokolus. Kai kurios miegojo po siuvinėtais apdangalais, o kai kurios – ant maišinio audeklo prie tvarto. Kai kurios niekada nekeleavo toliau nei iki artimiausio turgaus; kelios, o kitos, vykdamos į piligrimines keliones, kirto jūras. Dalis jų savo gyvenimuose neturėjo jokios pasirinkimo galimybės, tuo tarpu kitos valdė dvarus, kelios išrinktosios – net karalystes. Dauguma nepaliko jokio pėdsako.

Tai, ką manome žinantys apie viduramžius, tėra paviršutiniškas dekoras: purvinos gatvės ir santuokos be meilės, vaikų santuokos ir skaistybės diržai, nuo begalinių gimdymų mirštančios moterys, ties kiekviena kryžkele deginamos raganos. Šiuose vaizduose yra tiesos nuotrupų, tačiau jos neatskleidžia visumos, kuri pradėta atkurti po daug metų pasibaigus šiam laikotarpiui. Šį naratyvą kūrę žmonės buvo suinteresuoti, kad viduramžių praeitis atrodytų tamsi, jog jų pačių amžius galėtų atrodyti kaip išsigelbėjimas. Atskirti tikras nuotrupas nuo klaidingų yra viena pagrindinių šios knygos užduočių, tačiau norėtusi ne pateikti negyvą sąrašą, o apie viską kalbėti to meto gyvenimo kontekste. Užtenka pasakyti, kad tikroji padėtis buvo atšiauresnė, nei leidžia manyti

„išgelbėjimo“ naratyvas, ir kur kas mažiau primityviai „tamsi“, nei ją vaizduoja „tamsos“ mitas, ir kad ji visais lygmenimis, kuriuose buvo sprendžiamas išlikimas, rėmėsi moterų darbu bei jų sprendimų galia.

*

Ši knyga prasideda nuo vieno klausimo. Kaip būtų atrodęs jūsų gyvenimas, jei būtumėte gimusi moterimi viduramžių Europoje? Ne tas gyvenimas, nutapytas trimis šimtmečiais vėliau, ne senoji istorija apie tamsą, nuo kurios visus išgelbėjo naujieji laikai, ir ne visai neseniai atsiradusi pagunda apversti istoriją aukštyrų kojomis ir viduramžių rūbais perrengti šiuolaikines moteris. Sąžiningas atsakymas prasideda nuo aplinkybių: kur ir kada gimėte, ar jūsų šeima turėjo žemės, ar buvote krikščionė, žydė, ar gyvenote tose Baltijos regiono dalyse, kurios vis dar buvo už Bažnyčios ribų; ar ištekėjote, ar jūsų vyras buvo gyvas, ar jūsų vaikai išgyveno, ar jūsų mieste buvo teismai, sienos ir turgus, ar atėjo karas, maras, ar derlius buvo prastas. Gyvenimą vienu metu lėmė tiek didžiosios jėgos, tiek įvairios smulkmenos: tiek teisė, teologija, paveldėjimas, tiek vilna, duona, kraujas, vaškas, dūmai, javai ir vanduo. Ypač vanduo, kurį kažkas kasdien turėjo atnešti rankomis.

Šių teiginių įrodymai nėra tolygūs, tai reikia turėti omenyje skaitant šią knygą. Viduramžių moteris paprastai nepalikdavo dienoraščių; dauguma nepaliko ir laiškų. Patys skurdžiausi

žmonės tapdavo matomi tik tada, kai sumokėdavo baudą, pasirodydavo teisme, mirdavo taip, kad prireikdavo tyrimo, arba būdavo palaidojami su daiktais, kuriuos vėliau iš žemės iškasė archeologas. Mes žinome kur kas daugiau apie tai, ką išsilavinę vyrai rašė apie moteris, nei apie tai, ką moterys kalbėjo apie save, nes dvasininkai, gydytojai, teisininkai ir moralistai, parašę didžiąją dalį išlikusių tekstų, mums pasakojo pirmiausia apie tai, ko jie bijojo ir ką norėjo kontroliuoti. Jų žodžiai svarbūs. Tačiau tai nėra skaidrūs langai.

Todėl istorikas dirba tarsi žmogus, renkantis šviesą iš sudužusio stiklo šukių. Medicininis tekstas rodo, kaip mokyti vyrai aiškino gimdą; teismo protokolas – kaip moteris reikalauja savo našlės naudmenų dalies, skundžiasi dėl išprievartavimo ar kovoja dėl pažado tuoktis; testamentas užfiksuoja tai, kas buvo svarbu pabaigoje, – žalvarinį puodą, geriausią suknelę, rožinį, žvakėms ir maldoms atidėtas monetas. Nė vienas iš šių dalykų pats savaime nėra išsamus, tačiau sudėti greta jie pradeda atkurti pasaulį. Šen bei ten stiklas išlieka beveik sveikas. Margaret Paston, XV a. Norfolke prižiūrėjusi savo šeimos valdas, kol jos vyras lankėsi teismuose, parašė šimtus iki šių dienų išlikusių dalykiškų laišku, viename jų prašo arbaletų ir šarvų namų gynybai. Christine de Pizan, apie 1400-uosius Paryžiuje anksti likusi našle, išlaikė savo vaikus ir rašydama nukreipė plunksną prieš vyrus, šmeižiančius jos lyties atstoves. Moterų sukurtas medicinos vadovas, žinomas kaip Trotula, šimtmečius buvo kopijuojamas visoje Europoje. Jame išsaugotos pietų Italijos gydytojų surinktos praktinės žinios.

Tai ryškios nuotrupos, ir jos brangios, nes dauguma moterų paliko kur kas blankesnius pėdsakus arba išvis jokių.

Dėl to šioje knygoje kartais bus tiesiai pasakyta: šaltiniai mums to nenurodo. Tai nėra drąsos trūkumas. Taip sąžiningai pažymima pažįstamo pasaulio riba, kas taip pat yra vaizdo dalis. Galime užėti į gimdymo kambarį ir aprašyti uždara, užskleistą patalpą, joje susirinkusias moteris, praktinį pribuvėjos autoritetą, šventuosius, kurių šaukiamasi, neprogresuojančio gimdymo pavojų, stingdančią skubą krikštyti vaiką, kuris gali neišgyventi nė valandos. Negalime pasakyti, ką viena ar kita moteris jautė sunkiausiomis akimirkomis, nes ji pati to nepasakė, o niekas kitas neužrašė. Galime kalbėti apie mergaitę, kuri pirmą kartą randa kraujo ant savo skalbinių, ir paaiškinti viską, ką ši akimirka išjudino medicininiu, socialiniu ir ekonominiu požiūriu, neapsimetinėdami, kad žinome, kaip ji pati tai suprato. Galime stovėti šalia našlės teisme ir skaityti ieškinį, vardus, procedūrą, palikdami jos tylą neužpildytą. Pasaulis, atstatytas tik iš to, ką galima įrodyti, pasirodo esąs keistesnis ir tikslesnis nei tas, kuris užpildytas spėlionėmis. Santūrumas kartais sukuria kur kas įtikinamesnį pasakojimą.

Taikant tokį metodą mažėja rizika paskelbti radikalų nuosprendį. Viduramžių moterys nebuvo nei aukos, nei herojės; vienu metu jos galėjo būti ir suvaržytos, ir labai galingos. Kilminga moteris galėjo vadovauti būriui tarnų, bet neturėti jokio balso sprendžiant dėl savo santuokos. Valstietė žmona neužėmė jokių pareigų, kurias būtų galima įvardyti, tačiau būtų žlugusi visa

ekonomika. Uždaryta nuo pasaulio vienuolė galėjo būti labiau išsilavinusi nei dauguma jame gyvenusių vyrų. Našlė dėl netekties galėjo įgyti teisinę laisvę, kurios niekada neturėjo būdama žmona. Karalienė dažnai veiksmingiausiai valdydavo per savo sūnų, nes atviras valdymas savo vardu buvo pavojingas kelias. Moterys anksčiau gyveno vyrų sukurtose ir paaiškintose sistemose, tačiau jos taip pat gamino maistą, audė drobes, virė alų, gimdė ir laidojo vaikus, laikė krautuvėles, prižiūrėjo dvarus, gydė kaimynus ir kartais valdydavo karalystę, kol tuo turėję užsiimti vyrai buvo mirę arba kariavo.

Šios knygos tyrimų laukas apima daugiausia vakarų ir vidurio Europą – Angliją, Prancūziją, vokiečių kraštus, Italiją, Skandinaviją, Lenkiją ir Prūsiją – bei, kiek leidžia įrodymai, baltų ir Lietuvos pasaulį, reikalaujantį didžiausio atsargumo, nes XIV a. lietuvė nebūtinai gyveno vadovaudamasi tomis pačiomis krikščioniškomis nuostatomis kaip moteris Jorke ar Florencijoje. Šiuose puslapiuose pasirodys žymios moterys: Akvitanietė Eleonora, Hildegarda Bingenietė, Christine de Pizan, Margery Kempe, Jadvyga. Jos yra naudingos būtent todėl, kad istoriniai įrašai tankiausiai telkiasi aplink aukštą kilmę ir šventumą bei parodo, kaip galėjo atrodyti moterų galia, kai ji būdavo išaukštinama. Tačiau jos negali užpildyti visos knygos. Jos centre – moteris priešulinio, prie staklių, turgaus prekystalio ir gimdyvės lovoje. Ją sunkiau apčiuopti, bet ji ne mažiau tikra.

Moteriai prie židinio jau pavyko užkurti ugnį. Kambaryje vis dar tamsu, bet diena jau prasidėjo, o lauke gali būti šerkšnas,

purvas, lietus arba tiesiog trumpa tyla prieš nubundant gyvuliams. Kiekvienas daiktas kalba apie laukiantį darbą. Viduramžiai nebuvo abstrakcijų pasaulis. Jie buvo išgyvenami per rankų darbą, per daiktų lietimą tokiuose kambariuose kaip šis – moterų erdvėse, kurių pasaulis kai kuriais atžvilgiais buvo siauresnis už mūsų, o kitais – platesnis. Mes pradedame ten, kur prasidėjo jų gyvenimai, – nuo kūno, bundančio prieš aušrą.

1 SKYRIUS

MERGAITĖ VIDURAMŽIŲ PASAULYJE

Šešerių ar septynerių metų mergaitė stovi prie trobelės durų, kur geriausias apšvietimas, po kairiąja pažastimi pasikišusi prie-verpstę su išsukuotos vilnos kuodeliu. Dešinėje rankoje ant siūlo kabo verpstukas ir sukdamasis tempia pluoštą žemyn, veja į siūlus, leidžiasi grindų link. Ji užvynioja suverptą giją ant koto, vėl užsuka verpstuką ir kartoja procesą. Darbas lėtas ir kruopštus, o jos siūlas tikriausiai nelygus – vietomis storas, o kitur trūkinėjantis. Šalia jos verpia motina, regis, visai nežiūrėdama į savo rankas – ji kalba, prižiūri puodą, dirsteli į ant grindų ropinėjantį jaunesnį vaiką, o siūlas, bėgantis nuo jos verpstuko, lygus ir nenutrūkstamas. Mergaitė mokosi pirmojo ir pastoviausio savo gyvenimo įgūdžio, taip, kaip mokysis beveik visko: stovėdama šalia moters, kuri tai jau daro.

Už jos nugaros – kambarys žemomis lubomis, kuriame kiek toliau nuo ugnies tamsu. Įprastos medinio karkaso anglų trobelės sienos buvo statomos iš drėbtinio vytelių bei molio užpildo,

Marginalijos iš *Queen Mary Psalter* (apie 1310–1320 m.) vaizduoja ne tik religinius siužetus, bet ir kasdienį viduramžių gyvenimą – moterų darbus, buitį, gyvūnus ir metų laikų darbus. Tokie vaizdai primena, kad tikrieji viduramžiai buvo kur kas įvairesni nei populiarūs stereotipai.

stogas nendrinis, o grindys – plūkta asla; židiny s būdavo įrengiamas maždaug per vidurį, prigesintas pelenų sluoksniu, ore tvyrojo dūmų, vilnos, kūnų ir gyvulių šiluma. Čia nebuvo privatumo ir beveik jokių baldų. Visi namuose buvę daiktai kalbėjo apie darbą: puodas prie ugnies, medinis dubuo, kibiras, prieverpstė ir verpstukas, skrynja, peilis, linų ryšulys, batų pora, saugota itin atidžiai, nes oda kainavo brangiai. Pertvara galėjo skirti šeimą nuo tvarto, nors žiemą gyvulių šiluma buvo naudinga, o jų kvapas buvo savaime suprantama namų dalis. Šeimos turtas nebuvo abstrakcija. Jį buvo galima pakelti, dėvėti, išvirti, užstatyti, paveldėti, pavogti arba nurodyti testamente.

Mes nežinome šios mergaitės vardo, nes ji yra rekonstrukcija, surinkta iš įprastų viduramžių gyvenimo įrodymų: archeologų atkastų namų, testamentuose išvardytų gėrybių, dvaro teismo protokolų, koronerio tyrimų, dvaro sąskaitų ir žemėje išlikusių įrankių. Šaltiniai beveik niekada nesustoja prie vaiko, kylančio iš šiaudinio guolio, nes niekas nemanė, kad ši akimirka verta užrašymo. Tačiau ją supęs pasaulis buvo užfiksuotas fragmentiškai, ir tų fragmentų pakanka, kad pradėtume.

Pagal mūsų standartus ji per jauna dirbti, tačiau pagal jos pasaulio normą tai nebuvo per anksti. Vaikai imdavosi užduočių vos tik jų rankos ir kojos galėdavo su jomis susidoroti – lesindavo vištas, rinkdavo žabus, prižiūrėdavo kūdikį, vaikydavo paukščius iš apsėtų laukų, nešdavo lengvą nešulį – užduotys augo kartu su vaiku. Verpimas mergaitei tiko ypač gerai, nes verpstuką ir prieverpstę buvo galima pasiimti bet kur. Prieverpstė prilaikydavo po pažastimi pasikištą pluoštą, tad rankos likdavo pakankamai laisvos. Moteris galėdavo verpti eidama į turgų, koja supdama lopšį, prižiūrėdama puodą ar mažą vaiką. Beveik visi siūlai Europos tekstilės moterų ir mergaičių buvo suverpti būtent taip – tarp visų kitų darbų. Verpimas buvo lėčiausia viso audinių gaminimo proceso dalis – reikėjo daugybės verpėjų, kad būtų aprūpintas vienas audėjas, o neturtinga moteris ar jos dukra galėjo parduoti siūlus ir gauti pinigų tam, ko namų ūkis negalėjo pasigaminti pats. Šis darbas buvo taip glaudžiai siejamas su moterimis, kad tai išliko ir kalboje: angliškas terminas *distaff side* pradėjo reikšti

moteriškąją šeimos liniją, o žodis *spinster*, iš pradžių reiškęs verpėją, vėliau tapo neištekėjusios moters pavadinimu.

Mergaitė pirmaisiais gyvenimo metais mokėsi įvairiausius dalykus patirdama savo kūnu. Ji išmoko pažinti svorį: koks sunkus tampa pilnas kibiras, koks nepatogus iš vandens keliamas šlapias lininis audinys, kaip ant klubo muistosi kūdikis, kaip subalansuoti nešamą žabų ryšulį. Ji pažino temperatūrą: skirtumą tarp žarijų, kurias verta saugoti, ir atvėsusių pelenų; tarp vandens, pakankamai šilto praustis, ir vandens, per karšto paliesti; tarp brogos, kuri rūgdama virs alumi, ir tos, kuri suges. Ji pažino tekstūrą per neapdorotą vilną bei riebių vilnos pluoštą, šiurkštų liną, tešlą, odą ir nugludintą medį. Ir ji pažino laiką, tik ne tą, kurį rodo laikrodžiai. Varpai skelbė valandas, o Bažnyčia žymėjo metus, tačiau darbo diena priklausė nuo šviesos, oro, metų laiko bei gyvulių ir pasėlių poreikių, tad mergaitės kalendorius buvo ne mėnesių eilė, o veikiau seka darbų, kuriuos reikėjo atlikti: ėriavimasis ir gavėnia, sėja ir Velykos, šienapjūtė ir derliaus nuėmimas, skerstuvės per šv. Martyną, stygius žiemos pabaigoje, pirmoji pavasario žaluma.

Žodis namai kiek klaidina, nes anuomet tai nebuvo poilsis nuo darbo. Daugumai žmonių namų ūkis buvo ir pagrindinis išgyvenimo bei gamybos vienetas – sūrinė, kepykla, aludė, nedidelės audimo dirbtuvės, vaikų kambarys, ligonių kambarėlis, sandėlis, o mieste – dažnai ir į gatvę atsiverianti krautuvėlė. Mergaitė, auganti tokioje aplinkoje, mokėsi visa tai valdyti, o šie įgūdžiai turėjo savo vertę; kompetentinga moteris buvo ekonominis

turtas bet kuriam namų ūkiui, prie kurio ji galiausiai prisijungdavo, tad mergaitė, kuri mokėjo gerai verpti ir palaikyti švarą sūrinėje, mokėsi lygiai svarbaus amato, kaip ir jos brolis, besimokantis arti. Audiniai buvo ypač brangūs, nes jų gamyba surydavo šimtus žmogaus darbo valandų, tad mergaitė anksti suprasedavo, kad drabužiai nėra vienkartiniai, – juos skalbdavo, vėdindavo, taisydavo, perduodavo iš kartos į kartą ir užstatydavo. Vienas lino gabalas galėjo tarnauti kaip marškiniai, patalynė, tvarstis, mėnesinių audeklas, vystyklai kūdikiui ir galiausiai – laidojimo drobulė.

Mergaitės vaikystės dienos nebuvo vien tik sunkus darbas, būtų klaidinga ignoruoti kitus aspektus. Bažnyčia metus dalijo į ilgą švenčių, pasninkų ir šventųjų dienų seką, ir, kai kuriais skaičiavimais, vien religinės šventės sudarė net iki aštuonių savaitių per metus, kai žmonės nedirbo įprastų darbų.

Dvi moterys prie stalo. Miniatiūros fragmentas iš *Luttrell Psalter* (British Library, Add MS 42130). Tokios kasdienio gyvenimo scenos primena, kad viduramžių moterų pasaulį sudarė ne tik darbas, bet ir namai, šeima bei bendravimas.

Buvo dvylika Kalėdų dienų, Velykos, Grabnyčios, Sekminės, vasarą procesijomis ir miesto gildijų pastatytais vaidinimais švenčiamos Devintinės. Tokiomis dienomis vykdavo šokiai, skambėdavo dūdos, būgnelio ir dūdmaišio muzika, rodydavosi klajojantys artistai, o bendruomeninių vaišių mastą savo paveikluose įamžino Bruegelis: maistą nešdavo ant iškeltų iš vyrių durų. Vaikai augo su šiuo kalendoriumi, pasiūlydavusiu po šventąjį beveik kiekvienai negaliai, kurią kūnas galėjo patirti, – tai buvo vienas iš būdų, kaip paprasti žmonės paversdavo pavojų įveikiamu. Šv. Apolonija talkino nuo dantų skausmo, o šv. Margarita saugojo nuo pavojų gimdant, kas neišvengiamai vėliau laukė kiekvienos mergaitės.

Įrašai aiškiai parodo, kiek svarbi viduramžiais buvo mergystė. Vėlyvųjų viduramžių Anglijoje koroneriams tekdavo tirti staugias ir atsitiktines mirtis, o jų palikti protokolai, kurių tūkstančius ištyrė istorikė Barbara Hanawalt, užfiksuoja, kaip dažnai ir kaip mirė maži vaikai. Patys pažeidžiamiausi buvo ką tik pradėję vaikščioti mažyliai, jau pakankamai dideli, kad nuklystų, bet per maži, kad suprastų pavojų. Pasaulyje, kuriame suaugusieji negalėjo sau leisti atsitraukti nuo darbų ir visą dėmesį sutelkti į vaikus, jie mirdavo itin dažnai. Mažyliai įkrisdavo į atvirą židinį, skęsdavo šuliniuose, kūdrose, grioviuose ir upėse, kur jų motinos semdavo vandenį ar skalbdavo drabužius. Kol namiškių dėmesys būdavo sutelktas kitur, jie sudegdavo, būdavo sutraiškomi arba nukrisdavo iš aukštai. Šie tyrimai neįrodo, kad tėvai buvo nerūpestingi; jie rodo kitą bėdą – darbas niekuomet negalėjo

Skaitykite likusius
188 iš **208** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

TIKROJI VIDURAMŽIŲ MOTERŲ ISTORIJA – BE ROMANTIKOS IR BE MITŲ

Raip būtų atrodęs jūsų gyvenimas, jei būtumėte gimę moterimi viduramžių Europoje?

Gal nuo vaikystės tektų mokytis verpti, nešti vandenį ir saugoti židinio ugnį. Gal ištekęs valdytumėte namų ūkį, prekyautumėte turguje, virtumėte alų ar prižiūrėtumėte dvarą. Gal gydytumėte ligonius, priimtumėte gimdymus, gintumėte savo turtą teisme, o gal net pilį nuo priešų. Jūsų likimas priklausytų nuo santuokos pažadų, prasto derlius, pavojingo gimdymo, vyro mirties ar vieno neatsargiai paskleisto gando.

Meilė, purvas, kraujas ir galia atveria kasdienį viduramžių moterų pasaulį – atšiaurų, bet daug sudėtingesnį ir įdomesnį, nei įprasta vaizduoti. Remiantis teismų bylomis, testamentais, namų ūkių sąskaitomis, medicinos veikalais ir archeologiniais radiniais, knygoje atkuriamas visas moters gyvenimo kelias: nuo pirmųjų darbų ir brendimo iki meilės, santuokos, motinystės, našlystės, senatvės ir mirties.

Čia sutinkame karalienes ir abates, aludares ir verpejas, gydytojas ir pribuvėjas, pirkles, našles bei valstietes. Jos valdė žemę ir pinigus, kūrė verslus, gydė, rašė, bylinėjosi ir kartais sprendė ištisų karalysčių likimą.

Skaistybės diržai, nuolat deginamos raganos, beteisės nuotakos ir trisdešimties nesulaukdavusios moterys – kiek tiesos slypi šiuose įsigalėjusiuose vaizdiniuose? Tikroji istorija nėra gražesnė. Tačiau ji gerokai netikėtesnė.

Įtraukiantis, stereotipus griauantis pasakojimas apie moteris, be kurių darbo, žinių, kūnų ir sprendimų viduramžių pasaulis paprasčiausiai nebūtų išlikęs. Purvas ir kraujas buvo jų kasdienybė, tačiau per ją tekejo meilė ir stebėtinai didelė galia.

Skaityk.
Komentuok.
Sek.

linktr.ee/obuolys.lt

ISBN 978-609-502-003-1

9 786095 020031

Negrožinė literatūra > Istorija

SKAITANTIS ŽMOGUS YRA GRAŽUS